

СТАНОВИЩЕ

За научната и преподавателската дейност на гл.ас.д-р Митко Димитров Шошев, за участие в конкурс за „доцент“ в област на висшето образование 3.2. Психология (Специална психология), обявен от Бургаски свободен университет за нуждите на Педагогически факултет при Тракийски университет (ДВ бр. 30 от 31.03.2020 г.)

Кратки биографични данни.

Д-р Митко Шошев е завършил медицина в Тракийски университет, Ст.Загора с придобита по-късно специалност неврология. Има магистърски степени по клинична психология /ПУ/ и социална педагогика /ШУ/. Докторант в ПУ, където защитава докторски труд през 2016 г. Професионалният му опит включва работа като лекар, медицински представител на международни фирми, работа като клиничен учен във фирми в САЩ и дългогодишен управител на Медико-педагогически консултативен корекционен Център в Ст. Загора. Д-р Шошев има и преподавателски опит – понастоящем работи на длъжност гл. ас. в Педагогически Факултет на Тракийски университет, преди това в Медицинския факултет на същия университет, както и е преподавал в БСУ, ШУ и ПУ.

Основни моменти и приноси в научно-публикационната дейност.

Гл. ас.д-р Митко Шошев участва в конкурса за „доцент“ с 22 научни публикации, от които монографията „Специална психология“ (2020). Допълнително, защитеният дисертационен труд в областта на специалната психология е издаден като монография „Хемоенцефалографски неврофийдбек. Невропсихологични механизми и действие“. Към научните публикации е приложено и едно учебно помагало „Представители на специалната психология XVII-XX век“ (2020). Приложени са 21 статии в научни сборници и списания, 9 от тях са на български език, 4 – на руски и 9 – на английски език, като една част от научните публикации са в съавторство. В приложената справка 13 от публикациите са в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни за научна информация и съответно 8 от публикациите са в нереперирани списания и сборници. В Справката за научите цитирания са посочени 4 цитата на негови публикации в реферирани и индексирани списания, 4 цитирания в монографии, 7 цитата на негови публикации в нереперирани сборници, дисертации и списания.

Списъкът с научни публикации и цитации показва, че кандидатът покрива минималните наукометрични изисквания за участие в конкурса за доцент.

Научната продукция на д-р Шошев може да бъде групирана в няколко тематични области:

1. Специална психология; 2. Невропсихологични и психофизиологични изследвания с фокус върху конкретни методи /ЕКГ неврофийдбек/ и приложението им в различни области – образованието, при деца с РАС и др.; 3. Други изследвания в областта на психологията и педагогиката.

Към първата област се отнася монографичния труд „Специална психология“, в който кандидатът разглежда основните изследователски приоритети на специалната психология във тясното ѝ взаимодействие с други раздели на психологията като клинична психология, психология на развитието, педагогическа психология и др. След като прави историческа ретроспекция на приносите на основни изследователи – медици, психолози, неврофизиолози и др. д-р Шошев акцентира върху мощното развитие на специалната психология през XX век, свързано с интердисциплинарността на изследванията на психичните нарушения, развитието на

диференциалната диагностика, невропсихологията, психопатологията, специалната педагогика и др. Д-р Шошев отбелязва и промените в социалния контекст, свързани с промяната в отношението към хората с увреждания и осъзнаването на социалните последици за тяхното интегриране в общността. В методологичен план са изведени предмет, цели, задачи, методи на специалната психология, както и се разглеждат основни понятия от нейния теоретичен апарат /норма, патология, отклонено развитие, дефект, етиология и патогенеза на дизонтогениите, корекция, компенсация, компенсаторни механизми, рехабилитация/. Във втората част на монографията са разгледани най-характерните форми на отклонено развитие при децата /деца с умствена изостаналост, деца със задръжка в психичното развитие, деца със слухови и със зрителни нарушения, деца с разстройства от аутистичния спектър, деца с речеви и езиково-говорни нарушения/ най-вече от гледна точка на нарушенията в когнитивните способности /, органната генеза, вторичните отклонения и компенсаторните и корекционните механизми. Акцент е поставен върху зоната за близко развитие на детето и перспективата за цялостното му социално функциониране с оглед изграждане на независимост.

Към първата област се отнася и монографията „Представители на специалната психология – XVII-XX век“, която е предназначена за студенти и е във формат на учебно помагало. В нея на увлекателен език са представени 31 изследователи от областта на медицината, психиатрията, неврофизиологията, психологията, специалната педагогика / Феликс Платер, Филип Пинел, Едуард Сеген, Етиен Ескирол, Жан-Мартен Шарко, Алфред Бине, Пол Блойлер, Флорънс Гудинъф, Дейвид Уекслър, Лев Виготски, Сузана Рубинщайн, Александър Лурия и др./. Със приносите си в развитието както на общата психология, така и на учението за психичните отклонения, тяхното класифициране, етиология, форми на лечение, авторът скицира хронологията на методологическата и методическата основа на специалната психология. Изявена е логическата връзка между периода, в който работят учените, нагласите в обществото към хората с психични и физически увреждания и изследователските приоритети в дейността на учените.

Към втората област се отнася монографията „Хемоецифелографски фийдбек. Невропсихологични механизми и действие“, която е на основата на защитен дисертационен труд. В него се разглежда иновативен метод за терапия при деца с отклонения, особено такива от аутистичния спектър, биофийдбек и неврофийдбек тренинга, основан на невровакуларното куплиране като физиологичен механизъм. Наред с предложения модел на ХЕГ неврофийдбек тренинга е разгледано и приложението му при деца с разстройства от аутистичния спектър.

Към втората научна област, свързана с приложението на невронауките чрез конкретни методи, се отнасят и публикации за приложението на ХЕГ неврофийдбек тренинга в обучението на специалисти от социалните услуги и от сферата на образованието, по-специално при студенти от социалните дисциплини, които са свързани с обслужването на клиенти, както и при деца и ученици с нарушения в развитието. Тук се отнасят статиите, представящи разработката за оценяване на емоционални състояния чрез лицеви експресии, проведено сред студенти по Социални дейности, приложения на погледно проследяване при ученици със СОП, социалната инхибиция като бариера за успешно интегриране на лица с увреждания. В тези публикации се обосновава ролята на физиологичните механизми – функционирането на мозъка, значението на префронталния кортекс, предаването на нервните импулси др. за терапевтично въздействие при деца и възрастни с психични нарушения.

Към третата област, свързана с други изследвания в областта на психологията и педагогиката, се отнасят предимно емпирични разработки на социално-психични конструкти като: емоционалната интелигентност на студентите, социалната кохерентност в комуникацията социален работник – клиент, физическа устойчивост на студентките, соматично и психично здраве на професионалистите в сферата на общественото осигуряване, съвременните технологии в приобщаващото образование, развитието на устната реч при 5-6 г. деца. В тях се извеждат изводи за развитието на комуникативните възможности за по-добра адаптация и включване в социалната среда.

Заклучение. Научната продукция на кандидата д-р Митко Шошев в областта на специалната психология, както чрез историческата ретроспекция на основни идеи и методи, така и при очертаване на анатомо-физиологичните и психичните основи на нарушения при деца и приложенията на невропсихичните методи за терапевтично и корекционно въздействие имат приносен характер и формират убеждението за изследовател с профил и с потенциал за бъдещи теоретико-приложни изследвания. Подкрепям напълно присъждането на д-р Митко Шошев на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3.2. Психология (Специална психология), обявен от Бургаски свободен университет за нуждите на Педагогически факултет при Тракийски университет.

Доц.д-р Татяна Коцева

10.07.2020 г.